

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Legnicy I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Mirosława Polak - Pawlaczek

Protokolant: st. sekr. sądowy Katarzyna Wojciechowska

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2015r. w Legnicy

sprawy z powództwa K. P., M. P. i A. P. (1)

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powódki K. P. zadośćuczynienie w kwocie 25.000 zł (dwadzieścia pięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 28 września 2013 roku do dnia zapłaty,

II. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powoda M. P. zadośćuczynienie w kwocie 20.000 zł (dwadzieścia tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 17 września 2013 roku do dnia zapłaty,

III. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powoda A. P. (1) zadośćuczynienie w kwocie 10.000 zł (dziesięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 17 września 2013 roku do dnia zapłaty,

IV. dalej idące powództwo oddala,

V. nie obciąża powodów pozostałą opłatą od oddalonego powództwa, którą zalicza na rachunek Skarbu Państwa w części, w której powodowie K. P. i A. P. (1) zostali zwolnieni, ani kosztami postępowania na rzecz strony pozwanej,

VI. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki K. P. kwotę 2.117 zł tytułem kosztów procesu, w tym 1.158 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego,

VII. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda M. P. kwotę 1.904 zł tytułem kosztów procesu, w tym 905 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego,

VIII. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda A. P. (1) kwotę 710 zł tytułem kosztów procesu, w tym 434 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IC 405/14

UZASADNIENIE

Powódka K. P., M. P. i A. P. (1) w pozwie skierowanym przeciwko (...) S.A. w W. domagali się zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wskutek śmierci odpowiednio męża i ojca.

Powódka K. P. wniosła o przyznanie jej zadośćuczynienia w kwocie 80.000 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 28 września 2013 roku do dnia zapłaty.

Powodowie M. P. i A. P. (1) wnieśli o zadośćuczynienia w kwocie po 80.000 zł dla każdego z nich, z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 21 sierpnia 2013 roku do dnia zapłaty.

Równocześnie powodowie domagali się zasądzenia od strony pozwanej na ich rzecz kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie po 3.600 zł wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł dla każdego z nich.

W uzasadnieniu żądania powodowie podnieśli, że wskutek wypadku drogowego w dniu 8 czerwca 2001 roku zginął tragicznie mąż powódki i ojciec powodów A. P. (2). Sprawca zdarzenia był ubezpieczony w zakładzie pozwanej. Powodowie w dniu 16 sierpnia 2013 roku wystąpili o przyznanie stosownych kwot zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego w postaci szczególnej więzi rodzinnej łączącej zmarłego z żoną i synami, lecz pozwany (...) S.A. decyzjami z dnia 30 sierpnia 2013 i 27 września 2013 roku odmówił uwzględnienia zgłoszonych roszczeń.

Strona pozwana (...) S.A w W. nie uznała żądania pozwu, wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana podniosła, iż brak jest podstaw prawnych do żądania przez powodów zadośćuczynienia z tytułu zdarzenia, które miało miejsce przed 3 sierpnia 2008 roku wobec braku przed tą datą stosownego uregulowania prawnego. Z ostrożności procesowej pozwany (...) S.A. zarzucił również, że żądania powodów są wygórowane zważywszy, że zasądzone zadośćuczynienie powinno być odpowiednie oraz biorąc pod uwagę fakt przyczynienia się zmarłego do zaistniałego wypadku, polegającego na tym, że A. P. (2) poruszał się po drodze rowerem będąc po spożyciu alkoholu i wykonując manewr skrętu w lewo nie upewnił się, czy istniały warunki do jego wykonania.

Sąd ustalił:

W dniu 8 czerwca 2001 roku w miejscowości G. doszło do wypadku komunikacyjnego. Kierujący samochodem osobowym marki O. (...) nr rej. (...) P. M. poruszał się w terenie zabudowanym z nadmierną prędkością. W tym samym kierunku poruszał się na rowerze A. P. (2). A. P. (2) kierował rowerem będąc pod wpływem alkoholu. Nie obserwując należyte drogi zaczął wykonywać manewr skrętu w lewo, w wyniku czego został najechany przez jadący za nim samochód O. (...). W wyniku najechania A. P. (2) doznał obrażeń skutkujących jego zgonem. Sprawcą wypadku był P. M., którego pojazd był ubezpieczony w pozwanym zakładzie ubezpieczeń. A. P. (2) przyczynił się do wypadku. Sprawca wypadku P. M. został skazany wyrokiem karnym za spowodowanie wypadku.

(dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Legnicy sygn. IIK 1080/01, akt zgonu

k. 31)

W dacie wypadku A. P. (2) liczył 58 lat, nie pracował zawodowo, zajmował się domem i pracą na roli. Wspólnie z żoną K. P. zmarły przeżył zgodnie ponad 35 lat, wspólnie wychowali dwóch synów. Powód A. P. (1), syn zmarłego, nie mieszkał z rodzicami, lecz niemal codziennie ich odwiedzał, uczestniczył wraz ze swoją rodziną w niedzielnych obiadach w domu rodziców. Powód M. P., młodszy syn zmarłego, w dacie jego zgonu mieszkał z rodzicami i był kawalerem. Relacje w rodzinie były poprawne.

(dowód: zeznania powodów)

Po śmierci męża powódka K. P. wystąpiła o przyznanie odszkodowania z tytułu pogorszenia sytuacji życiowej i przyznano jej odszkodowanie w wysokości łącznej 25.644 zł wraz z kosztami pogrzebu. Odszkodowanie zmniejszono o 50% z uwagi na przyczynienie się zmarłego do wypadku i wypłacono sumę 12.822 zł.

(dowód: decyzja k. 32)

Powódka K. P. bardzo przeżyła śmierć męża, po tym zdarzeniu miała zaburzenia snu i lęki. W 2009 roku podjęła leczenie psychiatryczne z powodu zaburzeń depresyjno – lękowych. Po 5 latach od śmierci męża powódka zawarła ponowny związek małżeński.

(dowód: zeznania powódki, karta informacyjna k. 127)

Powód M. P. po niespodziewanej śmierci ojca przejął jego obowiązki związane z utrzymaniem domu i opiekował się matką, która bardzo cierpiała po śmierci męża.

(dowód: zeznania powoda M. P.)

Powód A. P. (1) po śmierci ojca otrzymał odszkodowanie w wysokości 6.000 zł.

(dowód: zeznania powoda A. P. (1))

Sąd uznał:

Żądania powodów zasługują na uwzględnienie co do zasady i częściowo – co do wysokości.

Powodowie w niniejszym postępowaniu zgłosili żądanie zadośćuczynienia w kwocie po 80.000 zł dla każdego z nich za naruszenie ich dóbr osobistych w postaci prawa do życia rodzinnego i utrzymywania więzi rodzinnych wywołanych śmiercią męża powódki i ojca powodów w oparciu o przepis art. 448 k.c. w związku z art. 23 i 24 k.c.

Szczególne więzi emocjonalne między członkami rodziny pozostaje pod ochroną przewidzianą w art. 23 i 24 k.c. Prawo do życia rodzinnego i utrzymania tego rodzaju więzi stanowi dobro osobiste, a co za tym idzie najbliższym członkom rodziny zmarłego może przysługiwać na podstawie art. 448 k.c. roszczenie o zadośćuczynienie pieniężne. Obecnie podstawą tego rodzaju roszczeń jest przepis art. 446§4 k.c. dodany z dniem 3 sierpnia 2008 roku. Sąd podziela w pełni stanowisko, że nawet, gdy śmierć nastąpiła wskutek deliktu, który miał miejsce przed 3 sierpnia 2008 nie ma podstaw do odmowy przyznania zadośćuczynienia dla najbliższych członków rodziny. Wbrew twierdzeniom pozwanego (...) spowodowanie śmierci osoby bliskiej może w uzasadnionych przypadkach stanowić naruszenie dobra osobistego członków rodziny zmarłego w postaci szczególnej więzi rodzinnej i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c., a odpowiedzialność w tej mierze ponosi także ubezpieczyciel w oparciu o zawartą umowę obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Z tych względów żądanie dotyczące przyznania powodom zadośćuczynienia zasługiwało na uwzględnienie co do zasady.

Równocześnie pozwany kwestionował także wysokość żądanych przez powodów kwot zadośćuczynienia.

Zgodnie z ustaloną linią orzecniczą zadośćuczynienie ma rekompensować szkodę niemajątkową – krzywdę, której istotą jest naruszenie subiektywnych przeżyć człowieka. Wysokości zadośćuczynienia nie da się jednoznacznie wyliczyć. W tych okolicznościach jako odpowiednie należy uznać zadośćuczynienie: z jednej strony - adekwatne do poniesionej przez poszkodowanego krzywdy przy rozważeniu wszystkich okoliczności konkretnej sprawy, a z drugiej – odpowiadające stosunkom społecznym i majątkowym oraz stopie życiowej społeczeństwa. Zadośćuczynienie ma bowiem mieć jednocześnie charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt postępowania w niniejszej sprawie uznał Sąd, że w świetle całokształtu poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych rozmiar krzywdy w sferze psychicznej doznanych przez powódkę w związku ze śmiercią męża jest umiarkowanie wysoki. Również zakres przeżyć psychicznych powodów A. P. (1) i M. P. wymagał zróżnicowania przyznanych im świadczeń. Powódka K. P. przeżyła z mężem 35 lat zgodnego pożycia. Korzystała z jego pomocy i wsparcia. Po śmierci ojca jego rolę, związaną również z pomocą matce przejął powód M. P., który do tej pory mieszkał z ojcem i pozostawał we wspólnocie rodzinnej. W odniesieniu do powoda A. P. (1) jego związki z rodziną polegały na częstej obecności w domu rodzinnym i kultywowaniu co tygodniowych obiadów z rodzicami.

Wszyscy powodowie podkreślali, że przedwczesna śmierć A. P. (2) w sposób zasadniczy zachwiała dobrostanem związanym z życiem rodzinnym, zwłaszcza, że relacje powodów ze zmarłym były bardzo ścisłe i przebiegały dotychczas prawidłowo.

Wszystkie podniesione wyżej okoliczności wskazują, iż zakres doznanej przez powodów krzywdy w związku ze śmiercią męża i ojca uzasadnia przyznanie im stosownego zadośćuczynienia.

Mając na uwadze rozmiar cierpień psychicznych każdego z powodów, oraz sytuację życiową każdego z nich Sąd uznał, że wymóg „odpowiedniego” zadośćuczynienia powinny spełnić:

- 1/ na rzecz powódki K. P. - kwota 50.000 zł,
- 2/ na rzecz powoda M. P. kwota 40.000 zł,
- 3/ na rzecz powoda A. P. (1) kwota 20.000 zł.

Równocześnie, jak wynika z ustaleń Sądu karnego w sprawie IIK 1080/01 Sądu Rejonowego w Legnicy zmarły przyczynił się do zaistniałej szkody, albowiem – podobnie jak sprawca wypadku - naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, ponieważ kierował rowerem będąc pod wpływem alkoholu. To oznacza przekonanie Sądu, że ubezpieczyciel słusznie ograniczył zakres swojej odpowiedzialności o połowę. Sąd nie znalazł podstaw do zmniejszenia tego zakresu z uwagi na szczególny charakter przyczynienia się poszkodowanego do zaistniałego wypadku, przyjmując, że gdyby zmarły był trzeźwy, to mogło do wypadku nie dojść nawet przy brawurowej jeździe ubezpieczonego sprawcy zdarzenia.

Z tych powodów Sąd ograniczył wysokość przyznanego powodom zadośćuczynienia do wysokości 25.000 zł dla powódki K. P., 20.000 zł dla powoda M. P. i 10.000 zł dla A. P. (1).

Powodowie wezwali ubezpieczyciela do wypłaty zadośćuczynienia pismami z dnia 16 sierpnia 2013 roku. Skoro ubezpieczyciel ma 30 dni na wypłatę należności wynikającej z umowy ubezpieczenia, to należy uznać, że pozwany pozostaje w zwłoce z wypłatą świadczeń powodów M. P. i A. P. (1) od dnia 17 września 2013 roku, a wobec K. P. od dnia żądania 28 września 2013 roku (zgodnie z jej żądaniem) i od tej daty do dnia zapłaty winien z tego tytułu zapłacić odsetki ustawowe.

Dalej idące żądania powodów, jako zbyt wygórowane, podlegały oddaleniu.

Orzeczenie o kosztach wynika z treści art. 100 i 102 k.p.c.

Uznając szczególny charakter roszczeń odszkodowawczych powodów i ich sytuację materialną, Sąd nie obciążył powodów kosztami na rzecz strony pozwanej, a część nie uiszczoną opłaty zaliczył na rachunek Skarbu Państwa. Pozwany został obciążony kosztami na rzecz powodów w części 32% dla powódki K. P., 25% dla M. P. i 12 % dla A. P. (1) zgodnie z wynikiem postępowania w części uwzględnionego powództwa .